

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

МЕМОРАНДУМ

**ЗА СОРАБОТКА МЕЃУ, МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО-
ДИРЕКЦИЈА ЗА ХРАНА, МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ-
ЦАРИНСКА УПРАВА, МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ И
ДИРЕКЦИЈА ЗА РАДИЈАЦИОНА СИГУРНОСТ**

МЕМОРАНДУМ

ЗА СОРАБОТКА МЕЃУ

- Министерство за здравство-Дирекцијата за храна, претставена од Министерот за здравство;
 - Министерство за финансии-Царинска управа, претставена од Министерот за финансии;
 - Министерството за внатрешни работи, претставено од Министерот за внатрешни работи
- и
- Дирекцијата за радијациона сигурност, претставена од Директорот на Дирекцијата за радијациона сигурност;

Во натамошниот текст “Договорни страни”,

Имајќи ги во предвид:

одредбите од:

- Законот за организација и работа на органите на државната управа (Сл. весник на РМ бр. 58/2000 и 44/2002);
- Национална стратегија за интегрирано гранично управување
- Национален акционен план за интегрирано гранично управување

со цел:

- да се овозможи високо ниво на заштита на здравјето на луѓето, односно намалување на појавата на болести од храна или болести кои се пренесуваат преку храната и заштита на потрошувачите од измама и заблуда, како и болести предизвикани од извори на јонизирачко зрачење, а притоа да се овозможи ефикасно контролирање на безбедноста и квалитетот на храната при увоз и извоз, ефикасна контрола при увоз, извоз, транзит и транспорт на радиоактивни извори и спречување на нелегална трговија со радиоактивни извори, како и други активности со изворите на јонизирачко зрачење и
- да се промовира меѓу-министерска соработка и координирање со цел да се усогласи и оптимизира контролата на безбедноста на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната и на изворите за јонизирачко зрачење;

се согласија на следното:

Глава I: Општи Одредби

Член 1

Предмет

Со овој Меморандум се пропишуваат предметите и постапките за соработка помеѓу Договорните страни, неопходни за спроведување на ефективна и ефикасна контрола на храната, на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната и на радиоактивните извори кои се увезуваат во, извезуваат од или транзитираат низ територијата на Република Македонија, како и активности поврзани со изворите на јонизирачко зрачење.

Член 2

Цел

Овој Меморандум за разбирање ќе биде спроведен на начин кој ќе обезбеди:

- високо ниво на заштита на здравјето на луѓето, односно намалување на појавата на болести од храна или болести кои се пренесуваат преку храната;
- заштита на потрошувачите од измама и заблуда;
- ефективна и ефикасна контрола на безбедноста и квалитетот на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната при увоз и извоз;
- ефективна и ефикасна контрола врз радиоактивните извори кои се увезуваат, извезуваат, транзитираат или транспортираат;
- олеснување на протокот на лица и стоки преку државната граница со интегриран концепт на гранично управување;

Член 3

Надлежности

Надлежностите на Договорните страни се утврдени во особено следниве прописи:

- Законот за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната (Сл. весник на РМ, БР.54/2002);
- Законот за Царинско управа (Сл. весник на РМ бр.46/2004 и 81/2005.), Царински закон (Сл.весник на РМ бр.39/05);
- Закон за надзор на државната граница (Сл.весник на РМ бр.71/06);
- Закон за заштита од јонизирачко зрачење и радијациона сигурност (Сл.весник на РМ бр.48/02);
- Закон за ратификација на Базелската конвенција за контрола на прекуграничното пренесување на опасен отпад и негово складирање (Сл. Весник на РМ, бр. 49/97);

- Закон за ратификација на Амандманот на Базелската конвенција за контрола на прекуграничното пренесување на опасен отпад и негово одлагање и Амандманот на Анекс 1, Анекс 8 и Анекс 9 (Сл. Весник на РМ, бр.49/04);
- Закон за контрола на извоз на стоки и технологии со двојна употреба (Сл. Весник на РМ, бр. 82/05).

Глава II : Модалитети на соработка

Член 4

Спроведување контроли за безбедноста на храната и врз изворите на јонизиращко зрачење

Дирекцијата за храна е надлежна за спроведување контрола за безбедноста на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната согласно со член 27 став 1,2,3 и член 28 став 1,2 од Законот за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната (Сл.весник на РМ, бр. 54/2002) при што

- Храната и производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната од увоз наменети за домашно производство и пласман на пазар мора да бидат во согласност со прописите за безбедност на храна и подлежат на контрола на границата и на царинските терминали во внатрешноста на земјата (места определени за таа намена) од страна на државните инспектори за храна;
- Храната третирана со јонизиращко зрачење, постројките за третирање на храна со јонизиращко зрачење и прехранбени производи што потекнуваат од подрачје каде е настаната нуклеарна катастрофа и било каква радиолошка несреќа;
- Контролата на храната од увоз по видови на производи е дадена во (Анекс 1) од овој Меморандум;

Предмет и надлежност на Дирекцијата за радијациона сигурност е спроведување на контрола врз изворите на јонизиращко зрачење кои се цел на увоз, извоз, транзит или транспорт, согласно член 3, став 2, точка 1 од Закон за заштита од јонизиращко зрачење и радијациона сигурност (Сл.весник на РМ бр.48/02).

Царинската управа е надлежна за работите што се однесуваат на увозот на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната согласно членот 10 точка 9 од Законот за Царинска Управа (Сл.весник на РМ бр.46/2004), како и работите што се однесуваат на увозот, извозот и транзитот на радиоактивните извори.

Член 5

Обврски на Дирекцијата за храна

Дирекцијата за храна ги има следните обврски:

- преку државните инспектори за храна од Одделението увоз-извоз врши службена контрола ги извршува на начин и по постапка предвидени со оперативните правила и постапки на Дирекцијата за храна од Националниот акционен план за интегрирано гранично управување,
- службената контрола на граница, царинските терминали, јавните царински складишта, карго центрите на аеродромите во Република Македонија, од страна на државните инспектори за храна, исклучиво во присуство на царински службеници,
- ако преку RASFF системот (Систем за брзо предупредување за небезбедна храна и добиточна храна) добие информација за влез во Република Македонија на небезбедна храна или производи и материјали што доаѓаат во Република Македонија, Дирекцијата за храна веднаш да ја известува Царинската управа на централно ниво за понатамошно постапување во нивна надлежност,
- по завршувањето на службена контрола државните инспектори за храна должни се на Царинската служба да и достават одобрение за увоз,
- по исклучок од алинеја 4 државниот инспектор за храна доставува на Царинската управа согласност за царинење и записник за земени мостри за лабораториско испитување,
- контрола на пратките храна и производи и материјали кои доаѓаат во контакт со храната со потекло од Република Македонија, извезени и вратени во Република Македонија,
- службена контрола на храната третирана со јонизирачко зрачење, постројките за третирање на храна со јонизирачко зрачење и прехранбени производи што потекнуваат од подрачје каде е настаната нуклеарна катастрофа и било каква радиолошка несреќа при увоз, подлежат на посебна службена контрола. Притоа, Државниот инспектор за храна треба да ја известува Дирекцијата за радијациона сигурност која понатаму постапува согласно своите надлежности.

Член 6

Обврски на Царинската управа

Царинската управа ги има следните обврски:

- да спроведе постапката на царинење на пристигнатите пратки со производи дадени во Анекс 1 од увоз се додека не заврши службената контрола на државните инспектори за храна, односно додека не се утврди безбедноста и квалитетот,
- во рамките на своите права и должности да им овозможи на државните инспектори увид во документацијата и непречено извршување на службена контрола на пристигнатата пратка,
- да обезбеди царински службеник кој ќе присуствува на службената контрола со државниот инспектор за храна на места определени за контрола при увоз (царински терминал, граничен премин, карго центрите на двата аеродроми во Република Македонија и јавните царински складишта),
- Царинската служба ја спроведува постапката на враќање во земјата извозник во случаи кога државниот инспектор за храна ќе достави

- решение за забранет увоз на небезбедните пратки храна, производи и материјали што доаѓаат во контакт со храната,
- да спроведе постапка на враќање во земјата извозник во случаи кога инспекторот за јонизирачко зрачење ќе достави решение за забранет увоз на радиоактивен извор,
 - на барање на државниот инспектор за храна, да обезбеди складирање на пратката до царински склад до завршување на постапката за утврдување на безбедноста и квалитетот на пристигнатата пратка, а пред завршување на царинската постапка,
 - да не одобри увоз, извоз и транзит низ територијата на Република Македонија на радиоактивен извор без дозвола за увоз, извоз и транзит на радиоактивен извор, издаден од Дирекцијата за радијациона сигурност,
 - во случај увозникот, извозникот или превозникот да не презентира документ, Царинската управа е согласна да ја задржи пратката во простор однапред одобрен за таа намена од Дирекцијата за радијациона сигурност и веднаш да ја извести Дирекцијата,
 - да ја информира Дирекцијата за радијациона сигурност за секој реализиран увоз, извоз или транзит на радиоактивен извор,
 - со цел да се заштити здравјето и безбедноста на царинските службеници, Царинската управа е согласна дека нејзините вработени нема да отвораат пакет и/или контејнер означен со меѓународниот симбол за радиоактивност или пакет и/или контејнер за кој постои сомневање дека содржи радиоактивен извор, доколку не присуствува службеник или овластен претставник од Дирекцијата за радијациона сигурност.

Член 7

Обврски на Дирекцијата за радијациона сигурност

Дирекцијата за радијациона сигурност ги има следните обврски:

- на барање на Дирекцијата за храна или Царинската управа, Дирекцијата за радијациона сигурност е должна да изврши службена контрола и да постапи согласно своите надлежности,
- редовно до Царинската управа ќе доставува список на институции кои поседуваат дозвола за увоз, извоз или транзит на радиоактивни извори.
- навремено да го ажурира списокот доставен до Царинската управа,
- да организира курсеви за радијациона заштита за царинските службеници, одредени од Царинската управа и ќе обезбеди дополнителна стручна помош во рамки на своите надлежности,
- да врши службен надзор на функционалноста на стационарната и мобилна опрема за детектирање на јонизирачко зрачење на граничните премини и царинските терминали.
- Да врши надзор над статичките и фиксни детектори на јонизирачко зрачење на граничните премини со цел да утврди дали истите се во употреба и во функција.

Член 8

Обврски на Министерството за внатрешни работи

Министерството за внатрешни работи ги има следните обврски:

- на барање на надлежните државни инспектори министерството за внатрешни работи ќе асистира при спроведување на мерките и активностите на граничните премини,
- на барање на Дирекцијата за радијациона сигурност, министерството за внатрешни работи ќе обезбеди придружба на возилото кое врши транзит низ територијата на Република Македонија.

Член 9

Заеднички обврски

- Договорните страни ќе обезбедат взаемно достапни релевантни документи.
- Договорните страни редовно и брзо, меѓусебно да се известуваат во писмена форма, за донесувањето на секој закон или пропис кои би влијаеле на понатамошната примена на овој Меморандум.
- Договорните страни редовно и брзо, меѓусебно да се известуваат во електронска форма, писмена форма, телефонски или по факс кога информацијата бара брзо постапување во сите ситуации кои се наведени во член 5, 6,7 и 8 од овој Меморандум.
- во исклучителни случаи и следејќи ги специјалните барања од било кој од нив, Договорните страни взаемно ќе обезбедат компјутерски или друг пристап до податоците и до самата база на податоци за верификација и вкрстена проверка.
- во случаи на хаварија или оштетување на пратката при транспортот службената контрола треба да се изврши од страна на сите служби.
- за пратките храна, производи и материјали што доаѓаат во контакт со храната кои се небезбедни и им се забранува увоз од страна на државните инспектори за храна, а увозникот достави писмено барање и докази до сите служби дека неможе да се врати на земјата извозник, уништувањето ќе се изврши во соработка на сите служби.
- за радиоактивните извори на кои им се забранува увоз од страна на инспекторите за јонизирачко зрачење, а увозникот достави писмено барање и докази до сите служби дека неможе да се врати на земјата извозник, истите ќе се складираат во националното складиште или во друг привремен склад со одобрение од Дирекцијата за радијациона сигурност.
- Договорните страни ќе ја промовираат меѓу-министерската соработка со организирање на заеднички обуки.
- организирање на заеднички контроли и други активности.
- со цел територијата на Република Македонија да се заштити од контаминирани материјали, производи и „напуштени“ радиоактивни извори по потекло од трети држави како и криумчарење на радиоактивни извори, Царинската управа и Дирекцијата за радијациона сигурност се согласни најмалку еднаш годишно да извршат проценка на капацитетите на стационарната опрема како и на мобилните уреди за детекција на јонизирачко зрачење.

Член 10

Назначување на координатори за соработка

Заради следење на спроведувањето на одредбите од овој Меморандум за соработка, Договорните страни назначуваат координатори за соработка.

Покрај тоа, Договорните страни го доверуваат секојдневното спроведување на овој Меморандум на своите организациони единици.

Глава III: Завршни одредби

Член 11

Доверливост на податоците

Размена на класифицираните информации според овој Меморандум, Договорните страни ќе ја вршат согласно прописите за класифицирани податоци.

Личните податоци и информации што се однесуваат на патниците и транспортните средства во меѓународниот сообраќај ќе бидат заштитени согласно прописите за заштита на лични податоци и слободен пристап на информации од јавен карактер.

Во исклучителни случаи и следејќи ги специјалните барања од било кој од нив, договорните страни во согласност со законските и подзаконските акти взаемно ќе обезбедат компјутерски или друг пристап до податоците и до самата база на податоци за верификација и вкрстена проверка.

Пристапот и користењето на база на податоци во информатичкиот систем ќе биде регулиран согласно Меморандумот за соработка за пристап до Информатичкиот систем за интегрирано гранично.

Член 12

Изменување и дополнување на Меморандумот

Овој Меморандум може да се менува или дополнува само по взаемна писмена согласност на Договорените страни.

Член 13

Влегување во сила

Овој Меморандум влегува во сила со денот на неговото потпишување.

Министер за здравство
Имер Селмани

Министер за финансии
Д-р Трајко Славевски

Министер за внатрешни работи
М-р Гордана Јанкуловска

**Директор на Дирекцијата
за радијациона сигурност**
Румен Стаменов

Потпишано во Скопје на ден _____ 2007 година